

TERRA ALIENA

L'esilio degli intellettuali europei

Reproducerea integrală sau parțială, multiplicarea prin orice mijloace și sub orice formă, cum ar fi xeroxarea, scanarea, transpunerea în format electronic sau audio, punerea la dispoziția publică, inclusiv prin internet sau prin rețele de calculatoare, stocarea permanentă sau temporară pe dispozitive sau sisteme cu posibilitatea recuperării informațiilor, cu scop comercial sau gratuit, precum și alte fapte similare săvârșite fără permisiunea scrisă a deținătorului copyrightului reprezintă o încălcare a legislației cu privire la protecția proprietății intelectuale și se pedepsesc penal și/sau civil în conformitate cu legile în vigoare.

TERRA ALIENA

L'esilio degli intellettuali europei

**Atti del Colloquio internazionale
Padova – Venezia, 31 maggio – 2 giugno 2012**

**a cura di Dan Octavian Cepraga
e Alexandra Vrânceanu Pagliardini**

editura universității din bucurești®

2013

Referenți științifici:

Prof. Alvaro BARBIERI, Università di Padova

Prof. Paul DANLER, Universität Innsbruck

© *editura universității din bucurești**

Șos. Panduri, 90-92, București – 050663, România

Telefon/Fax: (0040) 021.410.23.84,

E-mail: editura.unibuc@gmail.com,

Librărie online: <http://librarie-unibuc.ro>

Centru de vânzare:

Bd. Regina Elisabeta, nr. 4-12, București,

tel. (0040) 021.314.35.08/2125

Web: www.editura.unibuc.ro

Imagine copertă: Desen de Marc Chagall din volumul:
Ilarie Voronca, *Ulise*, Colecția Integral, Paris, 1928

Tehnoredactare computerizată: Meri Pogonariu

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
Terra Aliena : L'esilio degli intellettuali europei /
ed.: Dan Octavian Cepraga, Alexandra Vrânceanu
Pagliardini. - București: Editura Universității din
București, 2013

ISBN 978-606-16-0403-6

I. Cepraga, Dan Octavian (ed.)

II. Vrânceanu Pagliardini, Alexandra (ed.)

008(=135.1)(450)

TERRA ALIENA

L'esilio degli intellettuali europei

Padova-Venezia, 31 maggio – 2 giugno 2012

Atti del Convegno

A cura di Dan Octavian Cepraga e Alexandra Vrânceanu Pagliardini
București, Editura Universității București, 2013

INDICE

Parole introduttive, D. O. Cepraga, A. Vrânceanu Pagliardini	7
DUMITRU ȚEPENEAG, L'exil et la tentation du sablier	11
URSULA MATHIS-MOSER, Passages et ancrages en France. L'exil des intellectuels européens vu à travers un nouveau dictionnaire	21
ALAIN VUILLEMIN, Exil et littérature: un siècle et demi d'écrivains de langue française venus du sud-est de l'Europe (1859-2009)	41
FRANCIS CLAUDON, Exil extérieur, exil intérieur, exil antérieur. Venise capitale des paradoxes et de l'aliénité: Ovide, Morand, Amrouche	57
ALEXANDRA VRÂNCEANU PAGLIARDINI, Il valore creativo dell'esilio: la cristallizzazione dell'identità letteraria nel cambiamento di lingua	67

MARIKA PIVA,	
Esili di carta. Emigrazione e scrittura nei Mémoires d'outre-tombe di Chateaubriand	91
DONATELLA PINI,	
Via dalla Spagna, oltre l'Europa	101
GILBERTO PIZZAMIGLIO,	
Esili di Ugo Foscolo, tra vita e letteratura	113
ATTILIO MOTTA,	
Nievo, gli esili «d'un italiano»	127
ANGELO PAGLIARDINI,	
Esilio e ritorno nella letteratura italiana del Novecento: l'esempio di Vittorio Sereni	147
CARLO TENUTA,	
Anonimi luoghi comuni: sull'esilio in Furio Jesi	165
ADRIAN NICULESCU,	
L'esilio - un fenomeno squisitamente politico	175
ROBERTO SCAGNO,	
Le due Romanie: lineamenti del primo esilio culturale romeno dopo il 1945	183
LORENZO RENZI,	
Da Mihăileni al mondo: Eugenio Coseriu (Eugeniu Coșeriu) a dieci anni dalla morte (2002)	193
MIRCEA ANGHELESCU,	
Changer de langue, changer de style: Cioran, écrivain français	209
DAN OCTAVIAN CEPRAGA,	
Înstrăinare și autotraducere: câteva observații despre exilul lingvistic al lui Paul Celan	217
GIOVANNI ROTIROTI,	
Da Inventatorul Iubirii a L'Inventeur de l'Amour: l'esilio linguistico di Gherasim Luca	237
EMILIA DAVID,	
Valenze dell'esilio letterario negli anni '80 del Novecento: Norman Manea e Matei Vișniec	247